

Addım-addım Zəfərə doğru...

Azərbaycan xalqı bu günü - Zəfər Günü - çox gözləmişdi. Otuz ilə yaxın Ermənistanın işgal altında saxladığı Qarabağ və Şərqi Zəngəzur torpaqlarının həsrətini çəkdi.

Azərbaycanın haqq səsi

Azgınlaşmış ermənilərin zülmərindən, işgəncərlərdən canını götürüb qaçmış neçə-neçə soydaşımız bu illər ərzində doğma, isti ocağına qovuşmaq ümidi ilə gözlərini əbədi yumdu.

Sağ qalanlar onların da dərdlərini, yurd həsrətlərini öz nisgillərinə, mənəvi ağrılarına çevirdilər. Bir gün haqqın, ədalətin qalib gələcəyinə, Azərbaycanın Ermənistan tərəfindən işgal edilmiş ərazilərinin azad ediləcəyinə ümidi bəslədilər.

Qarabağı, Şərqi Zəngəzuru böyüklerin söhbətindən tanışan uşaqlar böyüdülər. Onlar da böyüklerin yağılarını at oynatdıqları vətən torpaqları nisgilinə və qələbə ümidiyinə şərık oldular.

Ərazilərinin iyirmi faizi 1990-ci illərdə işgalçı ermənilər tərəfindən qəsb edilən, bir milyon vətəndaşı dədə-baba yurdundan qovulan, məcburi köçküñ kimi yaşamaq məcburiyyətində qalan Azərbaycan dövləti on illər boyu haqq səsini dünyaya çatdırmağa çalışdı. Rəsmi Bakı münaqişənin sülh yolu ilə halinə səy göstərdi. Təəssüf ki, bu istiqamətdə qətiyyətlə atlığı addımlar, həyata keçirdiyi işlər nəticəsiz qaldı.

İşgalçı ölkə cinayət əməllərinə görə beynəlxalq hüquq cərvəvəsində cavab vermedi. Çünkü bir sıra ölkələr və nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlar rəsmi İrəvanın işgalçılıq siyasetini gizli və ya açıq şəkildə dəsteklədi. 1992-ci ildə ATƏM (Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Müşavirəsi 1995-ci il yanvarın 1-dən Av-

ropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Təşkilatı (ATƏT) adlandırıldı) tərəfindən Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həlli məqsədile yaradılmış, Amerika Birləşmiş Ştatları (ABŞ), Fransa və Rusyanın həmsədrlik etdiyi Minsk qrupu da üzərinə götürdüyü vəzifəni yerinə yetirəndi. Əksinə, öz fəaliyyəti ilə problemin həllini daha da müskülo saldı və beləliklə, sülhə zərba vurdur. ATƏT-in Minsk qrupu iyirmi səkkiz il ərzində Ermənistanla Azərbaycan arasında münaqişənin dayandırılması, sülhün bərqrər olunması istiqamətində uğurlu addım atmaq əvvəzinə erməni vandalizminə göz yumdu.

Beynəlxalq səviyyədə cəzasız qalması işgalçi Ermenistani yalnız arxayınlasdırmadı, həm də daha da azgınlaşdırıldı. Qəsb etdiyi Azərbaycan ərazilərini xarabalığa çevirdi. Bir zamanlar gözəlliyyi, abadlığı ilə görənləri heyran edən Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru qəddar ermənilər yerlə yeksan etdilər. İşgalçılardan nəinki müasir tikililəri, həmçinin ölkə və dünya əhəmiyyətli qədim abidələri da məhv etdilər. Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun gözəl və zəngin təbiəti də erməni vandalizminə məruz qaldı. Həmin ərazilərdəki nadir ağacların və quşların məskəni olan six meşələri qırdılar, saf bulaqları qurutdular. Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun təbii sərvətlərini taladılar.

Düşmənə xəbərdarlıq

Ermenistanın işgalçılıq siyaseti nəticəsində Azərbaycanın Qarabağ və Şərqi Zəngəzur əraziləri böyük bir xarabalığa çevrildi.

1994-cü il mayın 12-də atəşkəs sazişi imzalandı. Ancaq rəsmi İrəvan atəşkəs rejiminə əməl etmedi. Otuz ilə yaxın davam etdiridi işgal müddətində Ermənistan Azərbaycana qarşı təxribatlarından və terror əməllərindən əl çəkmədi. İşgalçi ölü-

kənin silahlı qüvvələri tərəfindən ordumuzun mövqeləri və dinc soydaşlarımızın yaşayış yerləri intensiv olaraq iricəpli silahlardan atəş tutuldu. Nəticədə atəşkəs dövründə də Azərbaycanın əsgər və zabitləri, mülki vətəndaşları şəhid oldular.

2020-ci il sentyabrın 27-də işgalçi Ermənistanın silahlı qüvvələrinin yenidən atəşkəs rejimini pozması sobəbindən İkinci Qarabağ müharibəsi başladı. Azərbaycan Ordusu Ermənistan silahlı qüvvələrinə qarşı əks-hücum əməliyyatına başlamalı oldu. Həmin gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev xalqa müraciətində dedi: "Bu gün sehər Ermənistan silahlı qüvvələri bir neçə istiqamətdən müxtəlif növ silahlardan, o cümlədən ağır artilleriyadan istifadə edərək bizim yaşayış məntəqələrimizi, eyni zamanda herbi mövqelərimizi atəşə tutmuşdur. Düşmən atəş nəticəsində mülki əhali və hərbçilərimiz arasında itkilər, yaralananlar var".

Prezident İlham Əliyev hər zaman dövlətimizin və xalqımızın iradəsini, məqsədini qətiyyətlə ifadə etmiş, ən yüksək kürsülərdən döndənə bəyan etmişdi ki, biz heç zaman torpaqlarımızın işgalini ilə barışmayacaq. Lazım gələrsə, döyük yolu ilə ərazilərimizi erməni işgalçılardan geri alacaq. Artıq həmin zaman gəlmİŞdi.

Sentyabrın 27-də xalqa müraciətində dövlət başçısı, Ali Baş Komandan İlham Əliyev Ermənistanın davamlı olaraq həyata keçirdiyi təxribatları diqqətə çatdıraraq, Azərbaycanın heç bir təxribata əl atmadiğini, sadəcə olaraq, öz maraqlarını müdafiə etdiyini, öz mövqeyini dəstəklədiyini və öz siyasetini alniaq apardığını bildirdi: "Bütün dünya Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanır. Tarixi

ədalət bizim tərəfimizdədir. Çünkü bu, bizim doğma dədə-baba torpağıımızdır. Beynəlxalq hüquq bizim tərəfimizdədir. Bütün beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanır. Bütün ölkələr Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanır. Beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində qəbul edilmiş qərar və qətnamələr Dağlıq Qarabağın Azərbaycana məxsus olduğunu açıq-aydın təsbit edir. BMT Təhlükəsizlik Şurasının dörd qətnaməsində deyilir ki, erməni silahlı qüvvələri dərhal, tam və qeyd-şartsız işgal edilmiş torpaqların hər bir qarışı, hər bir şəhər bizim üçün doğmadır, əzizdir. Mənim üçün hər bir kəndin dəyəri, qiyməti o biri kəndlə müqayisədə, o biri şəhərlə müqayisədə eynidir, bərabərdir. Ancaq siz də yaxşı bilirsınız ki, Şuşanın Azərbaycan xalqının qəlbində xüsusi yeri var. Bu, bizim tarixi şəhərimizdir, qədim mədəniyyət ocağıdır. Şuşa Azərbaycan xalqına bir çox istedadlı, dahi şəxslər bəxş edibdir. Əlbəttə ki, Şuşasız bizim işimiz yarımqıç olar".

İkinci Qarabağ müharibəsi Azərbaycan xalqının öz torpaqlarına bağlılığını bir daha nümayiş etdirdi. Azərbaycanın igid oğullarının rəşadəti qohrəmanlıq salnamələrinə çevrildi. Onlar vətən torpaqlarının Ermənistanın işgalindən azad olunması namənə bir an belə öz canlarını düşünmədən şiddetli döyüslərə atıldılar, sinələrini düşmən gülələrinə sıpər etdilər.

Bu gün qalib xalqın nümayəndəsi olmağın qüruru, iftixarı ilə yaşıyan hər bir azərbaycanlı üçün 44 günlük İkinci Qarabağ müharibəsi yalnız Zəfər təntənəsi deyil, həm də tariximin unudulmayacaq, hər zaman ibrit alınacaq səhifələrindəndir.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"